

Per una acció política a favor de la Pau

Document amb propostes per als partits polítics. Eleccions Generals al Congrés i Senat. Març 2008

En els darrers anys, els diversos escenaris de guerra oberta, l'enquistament de conflictes armats, la proliferació descontrolada d'armes de tota mena, l'expansió d'un nou terrorisme global o la persistència de la injustícia i la vulneració dels drets humans, han fet prendre consciència al món de la inestabilitat i perill que tot això suposa. Treballar per la pau és una necessitat imperiosa: per això cal una política activa de foment de la pau i els drets humans, com a garantia d'un entorn segur i estable.

Lluny d'insistir en la caduca recepta del militarisme i les respostes militars purament reactives, encarar correctament els reptes del futur reclama unes polítiques innovadores i atrevides. Els governs, han de situar-se en aquesta onada enlloc de dificultar-la. Cal que posin tot el seu esforç a fer possible la pau i no pas a consolidar la maquinària de guerra.

És per tot això que la **Fundació per la Pau**, una entitat amb 25 anys de treball a favor de la cultura de pau, s'adreça a les candidatures de les diverses formacions polítiques que es presenten a les properes Eleccions Generals al Congrés i Senat espanyols, per tal de fer arribar un seguit de propostes amb la voluntat que es facin passos decisius en el camí de guanyar la pau.

1. Avançar cap una Cultura de Pau

Substituir la cultura de la violència per una Cultura de la Pau és un aspecte crucial en tot projecte que pretengui avançar seriosament cap a la pau i el ple respecte als Drets Humans. És evident, però, que procedir a un canvi d'aquestes magnituds és un procés llarg i costós. En aquest sentit, creiem que des del govern i les institucions cal fer un gran esforç en permetre i facilitar la construcció de la Cultura de la Pau.

Per tot això, proposem:

- Desenvolupament de la Llei de Foment de la Pau aprovada durant la darrera legislatura.
- Creació d'un Consell Assessor de Foment de la Pau amb representació de les entitats i organismes que treballen en l'àmbit de la pau per a fer d'impuls, seguiment i avaluació de les mesures que es vagin prenent per a fomentar la pau.
- Donar suport a les activitats promogudes per ONG i organismes que tinguin per finalitat la divulgació i difusió de la Cultura de Pau.
- Fomentar la incorporació a la Universitat dels temes de Cultura de Pau, Gestió i Resolució de Conflictes, Drets Humans, etc.
- Incloure la Recerca per la Pau com un objectiu científic-tècnic prioritari en el "Programa nacional de estudios sociales y económicos" del "Plan Nacional de I+D".

Fundació per la Pau

- Promoure la creació i difusió de materials didàctics i divulgatius sobre Cultura de Pau.
- Retirada del pla de militarització de l'ensenyament, anomenat "Cultura de defensa", ben incompatible amb l'esperit de la Dècada Internacional de l'Educació per la Pau.
- Incrementar l'aportació voluntària de l'Estat a la UNESCO, especialment pel que fa al programa "Cultura de la Pau".

2. Polítiques actives a favor de la pau. Abolició de la guerra

Passar de la preparació de les respostes militars a la creació de polítiques actives a favor de la pau és la pauta bàsica per començar a crear una política exterior i unes relacions internacionals superadores dels vells esquemes militaristes i que es fonamentin en la preservació i construcció del Dret a la Pau.

Per tot això, proposem:

- Abolir la guerra com a forma de resolució dels conflictes. Incloure aquest compromís en una possible i futura revisió del text constitucional.
- Revisió de la Directiva de Defensa Nacional per allunyar-la dels conceptes militaristes i apropar-la a una concepció global, moderna i coherent amb els valors de pau i de la seguretat global.
- En aquest sentit, reduir el nombre d'efectius de les Forces Armades.
- Progressiva reducció de la militarització de la recerca científica i transferència dels recursos cap a la recerca científica civil, social, educativa i sanitària.
- Enlloc d'incrementar-la, com s'ha fet els darrers anys, disminució progressiva de la despesa militar espanyola.
- En concret, destinar un 1% de la despesa militar espanyola a la recerca per la pau.
- Garantir la no presència en territori de l'Estat d'armes nuclears.
- Promoure i enfortir els mecanismes de prevenció de conflictes a nivell europeu.
- Treballar perquè la Política Exterior i de Seguretat Comuna (PESC) europea, sigui una política assentada en la prevenció i distensió i no en l'armamentisme i la militarització.
- Desenvolupar i aprofundir en els sistemes de mediació i resolució de conflictes
- Adoptar un paper actiu en la facilitació de processos de pau i de creació de marcs de diàleg.

Fundació per la Pau

Casp 31, 2º 1ª A – 08010 Barcelona / Tel. 93 302 51 29 – Fax 93 301 75 62

info@fundacioperlapau.org / www.fundacioperlapau.org

Fundació per la Pau

3. Cap a la seguretat humana: control i limitació de l'armamentisme

La recerca, fabricació, comercialització i proliferació d'armes és un factor associat a l'esclat i la virulència dels conflictes armats. Alhora, després d'una guerra, la presència incontrolada d'armes és un factor de desestabilització i entorpeix els processos de pau.

Per això, proposem:

- El compliment estricte de la llei pel control del comerç d'armes, aprovada per les Corts Generals a finals del 2007, el desplegament reglamentari de la qual hauria de reforçar els elements de control i transparència que ja contempla la pròpia norma.
- Després de 10 anys de vigència del Codi de Conducta de la UE en matèria d'exportació d'armes (que prohibeix les vendes a països dictatorials o a on es vulnerin els drets humans), el govern hauria d'afavorir que el Codi fos part de la política comuna de la UE i, per tant, una eina jurídicament vinculant per a tots els estats membres.
- Avui en dia hi ha més de 875.000 milions d'armes lleugeres arreu del món: la proliferació i descontrol d'aquestes armes representa una greu amenaça per a la seguretat de les persones. El govern, en el marc de les Nacions Unides, ha de reforçar la continuïtat del Programa d'Acció per regular aquest tipus d'armes.
- Que el govern sigui part activa del procés d'elaboració d'un Tractat Mundial per a regular el comerç d'armes convencionals, atenent la Resolució 61/89 de les NNUU.
- Transcorregut 10 anys des de la signatura del Tractat d'Otawa, el govern s'ha de comprometre, destinant recursos econòmics suficients, al desminatge de les zones afectades, segons els acords i les obligacions concretes.
- La prohibició de les bombes de dispersió: el seu ús, producció, emmagatzament i possibles transferències d'aquest tipus d'armes, en coherència amb la signatura de la Declaració d'Oslo. Mentre aquest tractat global no arribi, el govern hauria de decretar mesures de caràcter unilateral.
- Que el govern jugui un rol actiu en la defensa de les propostes de control i limitació de l'armamentisme, especialment davant les doctrines de seguretat en matèria nuclear que menyspreen els efectes negatius de l'ús i amenaça d'aquestes armes tant perilloses. Així com, també, cal mostrar un paper actiu en els fòrums mundials que regulen el control de les armes químiques, biològiques i bacteriològiques.
- Posada en marxa d'un pla de conversió de la indústria armamentística de l'Estat espanyol cap a una indústria de caire civil.

4. Afavorir una governabilitat mundial fonamentada en la democràcia, la pau, la justícia i els drets humans

La construcció i manteniment de la pau a nivell global passa per noves i reformades institucions que cerquin la instauració de la pau i la promoció dels drets humans.

Per tot això, proposem:

- Que el govern espanyol doni suport total i efectiu al Tribunal Penal Internacional (TPI).

Fundació per la Pau

Casp 31, 2° 1^a A – 08010 Barcelona / Tel. 93 302 51 29 – Fax 93 301 75 62

info@fundacioperlapau.org / www.fundacioperlapau.org

Fundació per la Pau

- Que l'Estat espanyol fomenti a nivell internacional les següents línies d'actuació:
 - a) la reforma de l'Organització de les Nacions Unides per aconseguir-ne una major democratització, renovació i reforçament de les seves capacitats.
 - b) el reforçament d'institucions supraregionals que promoguin la prevenció de conflictes i el respecte als Drets Humans, com l'OSCE.
 - c) la reducció progressiva de la despesa militar
 - d) la reducció progressiva dels efectius militars
 - e) la reducció dels pressupostos a institucions i programes militars
 - f) l'increment de les aportacions voluntàries destinades a la creació de seguretat global i compartida (ONU), a la seguretat alimentària (FAO), a la seguretat humana (PNUD), a la seguretat poblacional (ACNUR) i a la seguretat cultural (UNESCO), etc.

5. Protegir i preservar el dret personal i inalienable a la pau

En un món encara subjecte a la cultura de la violència i on, col·lectivament encara fem tant poc per a la construcció de la pau, no es poden perseguir ni condemnar aquelles actituds personals que rebutgen les dinàmiques de preparació de la guerra.

Per tot això, proposem:

- Acollir i donar estatut de refugiat als desertors de guerra, com una de les formes més efectives d'ajudar als qui opten per la pau en una situació de violència oberta
- Reconeixement de l'Objecció de Consciència Fiscal a les despeses militars
- Reconeixement de l'Objecció de Consciència Científica a la investigació militar

6. Cap a la solució pacífica dels conflictes, arreu i aquí

En els darrers anys s'ha volgut justificar el paper de l'exèrcit en funció de la seva participació en les anomenades missions humanitàries o de pau. Més enllà que aquestes missions impliquen una part molt petita dels recursos humans, econòmics i tecnològics dels quals disposen les Forces Armades, cal analitzar cas per cas: no totes les missions (des de Bòsnia a l'Afganistan, passant per Kosovo o Líban entre d'altres) són el mateix.

El més greu és que, sovint, es pretén fer passar per missions de pau o intervencions humanitàries, allò que són una simple continuació de guerres o atacs militars previs.

Per això, cal demanar que:

- el govern no avaluï la participació en cap missió "humanitària" o "operació de manteniment de la pau" que suposi una participació encoberta en una guerra o intervenció militar

Fundació per la Pau

Casp 31, 2° 1^a A – 08010 Barcelona / Tel. 93 302 51 29 – Fax 93 301 75 62

info@fundacioperlapau.org / www.fundacioperlapau.org

Fundació per la Pau

Pel que fa al País Basc, la fi de la treva d'ETA i el fracàs de l'incipient procés de pau engegat suposa una de les frustracions més importants de la legislatura que acaba. Certament, aconseguir la pau al País Basc no és un procés senzill, però cal intentar-ho.

Tenint en compte, a més, el que ha passat durant la legislatura, cal recordar una evidència: l'obligació dels partits polítics és treballar per a la solució del conflicte no pas utilitzar-lo, de forma irresponsable, per a interessos partidistes.

Per això, és imprescindible bastir un nou marc d'entesa, diàleg i actuació institucional i política, fonamentat en els següents principis:

- rebuig i crítica de la violència i dels discursos que la legitimen
- protecció, acompanyament i solidaritat amb totes les víctimes de la violència
- la lluita contra el terrorisme no ha de retallar cap dret ni llibertat fonamentals (d'associació, d'expressió, de premsa, etc.) ja que els drets humans no són cap obstacle per a la pau sinó que en són condició necessària
- no criminalització dels diversos projectes polítics democràtics que es puguin plantejar sobre el futur del País Basc

Fundació per la Pau

Casp 31, 2º 1ª A – 08010 Barcelona / Tel. 93 302 51 29 – Fax 93 301 75 62

info@fundacioperlapau.org / www.fundacioperlapau.org